

Zeyerův fond

O tomto tematě rozhovořil se v Hlídce Času ze 7. dubna jeden z porotců jeho, p. Albert Pražák, a z článku jeho jest patrna úplná bezradnost a nedostatek vši slušné metody, kterou se měla porota spravovat. Vínu poroty osvětluje světlem přímo skandalosním dnešní projev pí Boženy Benešové v tomto čísle našeho listu, který vsvědčuje p. Pražáka z věcné nesprávnosti. Ale i jinak jest projev p. Pražákův plný vnitřních odporů. Porotcové podle pana Pražáka nenavrhli podpory sbírce veršů pí Benešové, ačkoliv ji uznali za nejlepší ze zadaných prací — jak se dovídáme *ex post, teprve nyní po dvou letech* —, jen proto, že jim snad nekonvenovala některá báseň, již chtěli vypustiti, nepublikovali ani svůj soud o ní a poškodili tak těžce autorku mravně i hmotně; zato dali první rok po cestovním stipendiu autorům prací nekonečně slabších a v druhém roce doporučili dokonce vydání knih, jak nyní můžeme posoudit, bezesporně umělecky planých. To jest logika, které říká Písmo „cediti komáry a požíratí velbloudy“ a již charakterisuje farizejce. Jak omluví porota tento neslýchaný skutek před svým svědomím a před slušnou veřejností, na to jsme zvědaví.

Ještě škandál s porotou Zeyerova fondu

V Čase ze 24. V. odpověděl p. dr Pražák na dotaz pí Benešové v 13. čísle Noviny způsobem, který jest těžko klidně charakterisovati. Jak loyální odpůrce jest p. Pražák, vidět z toho, že dovede vysoukat z nedopatření tiskařského hotový zločin. Přitom jest slušnost jeho taková: sazeč Času smí p. Pražákovi vypustit *celé slovo* — to jest v pořádku; sazeč Noviny nesmí v projevu paní Benešové nesprávně umístit *čárku!* Za to jest paní Benešová zlovolná! Věru pan Pražák jest povoláný hlasatel úcty k cizí osobnosti!

Pan dr Pražák místo aby uznal prostě a slušně, že Zeyerův fond prohrěšil se těžce na pí Benešové, když jí nedal stipendia, ačkoliv porota knihu její ocenila za relativně nejlepší, uráží Novinu, uráží poškozenou autorku a hájí dětinskými důvody tento škandál. Prý stipendia jsou určena začátečníkům, kteří nikde nebyli, a porota se prý dověděla, že pí Benešová byla již v Itálii. To je spravedlnost hodná Kocourkova! Když tedy někdo ze soukromých prostředků hradí si jednou obětavě cestu do ciziny, vylučuje se tím již z možnosti obdržeti cestovní stipendium! To jest, pane dre Pražáku, moudrost ze Zambezi! Ostatně má-li již porota tu prostoduchou zásadu, že se má za život jen jednou cestovat, jak mohla udělit cestovní stipendium *dvakrát po sobě* p. Vettrovi? Pan Vetter obdržel totiž cestovní stipendium roku 1910, ačkoliv mu bylo již uděleno r. 1909 a musil tedy ten rok již „někde být“! — Slušná porota na celém světě má *jediný úkol: rozhodnouti, která ze zadaných prací jest nejlepší, a postarati se pak o to, aby tento soud byl publikován a autor odměněn.* Naše výtečná porota — seděl v ní vedle p. dra Pražáka i Jaroslav Vrchlický a Jiří Karásek ze Lvovic — starala se, zdá se, o všecko možné, jenom ne o svou prostou a jasnou povinnost. Pan dr Pražák má patrně velmi otupělý právní cit, hledí-li celou věc odbýt kyselými šprýmy a necítí-li, že porota poškodila mravně i hmotně pí Benešovou a že jest jako spoluporotce za toto bezprávní spoluzodpověden!

Jak nepěkně vedla si porota, patrně jest z toho, že Vrchlický, referent poroty v Akademii, *nereferoval* ani o tom, že porota ocenila knížku pí Benešové za relativně nejlepší: *nezmínil se v Akademii ani slovem o pí Benešové!* Necítí-li p. dr Pražák, že takové jednání jest nemravné, lituji ho jen prostě, ale dál s ním debatovat nebudu: mohl bych pak také hovořit o hudbě s hluchí a o obrazech se slepci.

Svou mravní porážku hleděl si p. dr Pražák osladit pokoutním výpadem proti mně. Já, prý *anonymus*, jsem ho napadl, *aniž jsem četl jeho články.* Předně, nejsem, pane doktore, anonym: rozumí se samo sebou, že všechny nepodepsané projevy v listě jsou ode mne, a zvláště glossy; to ví každé literární dítě. A po druhé: četl jsem Váš článek až do žet a nasmál jsem se mu jako dávno ničemu. Ejhle člověka, řekl jsem si, který sedlá koně od ocasu a léčí nemocného od nehtů. Pan dr Pražák kypěl ve svém článku různými návrhy i rozumy, ale na nejprostší, na *unum necessarium* zapomněl: *totiž aby porota utvořila si spravedlivý nekomotrovský soud, publikovala jej a dovedla jej obhájit po případě i proti správě fondu.* Jaký komický literární doktor jest tenhle Albert Pražák, řekl jsem si po jeho rozšafném říkání o Zeyerově fondu. Padl mu do rukou nemocný se zánětem plic a dr Pražák začne jej léčit tak, že mu ostříhává a piluje nehty!

Obírám-li se zde *jen* p. drem Pražákem, jest v tom jakási dávka nespravedlnosti. Ale p. Pražák zavínil ji sám ve chvíli, kdy se stal advokátem tohoto porotního škandálu a začal omývat tohoto mouřenína. Vpravdě jest asi p. Pražák z celé trojice porotní o to lepší, že prozradil škandál, kdežto druzí dva hříšníci — p. Jar. Vrchlický a Jiří Karásek ze Lvovic — jsou o to horší a trestnější, že necítí ani povinnost složit veřejnosti úcty ze své potutelné pseudočinnosti.

Zeyerův fond do třetice

Nejsem šťastným majetníkem Almanachu České akademie a nenahlédl jsem tudíž do něho, než jsem psal svou noticku v 15. čísle Noviny. Ale kdosi, kdo má Almanach, upozornil mne, že dostal dvakrát po sobě stipendium p. Vetter; věřil jsem tomu. Byl to omyl: stipendium obdržel jednou p. Karel Vetter, po druhé p. Karel Dewetter, který se podepisuje literárně *Karel de Vetter.* Že za těchto okolností jest omyl víc než vysvětlitelný, vidí každý, kdo vidět chce.

Ale tento p. Vetter jest *docela vedlejší a podružný detail* v mém sporu s p. Pražákem. Jde o to, že porota neudělila cestovního stipendia pí Benešové, ač uznala knihu její za nejlepší, jen proto, že byla již jednou ze svých prostředků v Itálii! To nazval jsem kocourkovským škandálem a opakuji dnes to slovo, ať se komu líbí nebo ne.

Obracler jsem se v minulé polemice své na p. Pražáka jako na muže a apeloval jsem na jeho smysl pro spravedlnost. Ale v Čase odpověděl mně jen filolog, který se chytá hnid, aby odvrátil pozornost od jádra sporu. A já opakuji zde tedy znovu: Jest to škandál, když porota (p. Pražák mluví takto všeobecně, znamená to tedy všechny tři porotce: Vrchlického, Karáska-i jeho) uznala knihu pí Benešové za nejlepší, ale neuveřejnila nikde tohoto svého soudu. Jest to škandál, když referent poroty, p. Vrchlický, v Akademii o pí Benešové ani se nezmínil. Svědkové mně řekli, že označil tehdy po soudu poroty za nejlepší knížku p. Teichmannovu.